

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO Nr KN.Pi. 2.0911-135/09

z dnia 22 grudnia 2009 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 roku Nr 142, poz. 1591 zpóźn. zm.)

orzekam

nieważność uchwały Nr XXXVI/172/09 Rady Gminy Białośliwie z dnia 17 listopada 2009 roku w sprawie ustalenia opłat za świadczenia realizowane w Przedszkolu Samorządowym w Białośliwiu prowadzonym przez Gminę Białośliwie, ze względu na istotne naruszenie prawa.

UZASADNIENIE

Uchwałę Nr XXXVI/172/09 Rady Gminy Białośliwie z dnia 17 listopada 2009 roku w sprawie ustalenia opłat za świadczenia realizowane w Przedszkolu Samorządowym w Białośliwiu prowadzonym przez Gminę Białośliwie doręczono Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 23 listopada 2009 r.

Jako podstawę prawną uchwały powołano art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.), oraz art. 14 ust. 5 w związku z art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 ze zm.)

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały - organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Rada Gminy w §4 przedmiotowej uchwały ustaliła odpłatność rodziców (opiekunów prawnych) za świadczenia w zakresie przekraczającym realizację podstawy programowej wychowania przedszkolnego, obejmującą koszty następujących zajęć opiekuńczo-wychowawczych oraz dydaktycznych:

1) zajęcia dydaktyczne wspomagające rozwój myślenia, spostrzegania, rozumowania, pamięci, uwagi i wyobrażenia;

2) gry i zabawy badawcze rozwijające zainteresowania i wiedzę o otaczającym świecie;

3) zajęcia rozwijające, plastyczne i teatralne uzdolnienia dzieci;

4) gry i zabawy ruchowe, wspomagające rozwój ruchowy dziecka;

5) zabawy tematyczne, wspomagające rozwój emocjonalny i społeczny dziecka.

W §5 ust. 1 uchwały postanowiono, że opłatę za wszystkie świadczenia, o których mowa w §4 ustala się w łącznej miesięcznej wysokości 61 złotych na rok szkolny 2009/2010 a w ustępie 4 tego paragrafu uchwały zapisano, iż opłata jest niezależna od ilości (dni ? - dopisek organu nadzoru) pobytu dziecka w przedszkolu w danym miesiącu.

Zgodnie z powołanym art. 14 ust. 5 ustawy o systemie oświaty opłaty za świadczenia prowadzonych przez gminę przedszkoli publicznych ustala

rada gminy, a w przypadku innych przedszkoli publicznych - organy prowadzące te przedszkola, z uwzględnieniem art. 6 pkt 1.

Z mocy ustawy zwolnione z opłat (bezpłatne) są świadczenia nauczania i wychowania w zakresie co najmniej podstawy programowej wychowania przedszkolnego, co stanowi jedną z cech przedszkola o charakterze publicznym (art. 6 pkt 1 ww. ustawy).

Dodatkowo według §10 ust. 2 pkt 1 załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. Nr 61, poz. 624 ze zm.), czas przeznaczony na realizację podstawy programowej wychowania przedszkolnego jest nie krótszy niż 5 godzin dziennie.

Należy przy tym podkreślić, że opłaty za świadczenia przedszkoli mają charakter cywilnoprawny, a zatem zastosowanie ma w tym przypadku zasada ekwiwalentności świadczeń, zgodnie z którą opłatę wnosi się za konkretne świadczenia przekraczające podstawę programową w relacji do konkretnych kosztów świadczenia usług wykraczających poza podstawę programową wychowania przedszkolnego (patrz wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 24 września 2008 r., sygn. akt III SA/Wr 358/08).

Zatem rodzice bądź opiekunowie prawni dzieci powinni być zobowiązani do poniesienia opłaty w takiej części, w jakiej odpowiada to zakresowi świadczeń, z jakich skorzystało dziecko (rodzaj świadczenia, ilość - np. według stawki godzinowej).

Tymczasem Rada Gminy przedmiotową uchwałą wprowadziła stałą opłatę miesięczną za świadczenia przedszkola w zakresie prowadzenia zajęć opiekuńczo - wychowawczych przekraczających podstawę programową wychowania przedszkolnego. Opłata ta nie została uzależniona od zakresu świadczeń przedszkola, z jakich skorzystało konkretne dziecko, tj. od czasu przekraczającego podstawę programową, w którym dziecko, korzystało z zajęć opiekuńczo -wychowawczych oraz zajęć dydaktycznych (§5 ust. 1 i ust. 4 uchwały).

Niedopuszczalnym jest pozbawienie możliwości zwrotu opłaty w przypadku faktycznego nieskorzystania przez dziecko z danego rodzaju świadczeń. Brak świadczenia ze strony gminy (przedszkola), a pobranie opłaty od rodziców (opiekunów) dzieci, uczęszczających do przedszkola, lecz nieobecnych w danym czasie, narusza zasadę ekwiwalentności świadczeń.

Powinność precyzowania przez rady gmin świadczeń udzielanych przez przedszkola i wysokości

opłat odpowiadających każdemu z tych świadczeń jest oczywista dodatkowo z co najmniej dwóch powodów. Po pierwsze dlatego, że tylko w ten sposób można zweryfikować, czy opłacanie są objęte świadczenia bezpłatne zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie oświaty, do którego to przepisu ustawodawca odesłał w ramach delegacji z art. 14 ust. 5 tej ustawy.

Zakres takich bezpłatnych świadczeń wyznaczony jest przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17).

Obowiązek organizowania w tym zakresie bezpłatnego nauczania i wychowania oznacza, że gmina nie może pobierać od rodziców (opiekunów) dzieci korzystających z publicznych przedszkoli opłat za zajęcia, które mieszczą się w ramach wyznaczonych w załączniku Nr I do wskazanego powyżej rozporządzenia MEN. Opłaty mogą zatem dotyczyć wyłącznie świadczeń w załączniku tym nie wymienionych.

Drugi powód, dla którego istnieje potrzeba konkretyzowania w uchwałach podejmowanych na podstawie art. 14 ust. 5 ustawy o systemie oświaty

odpłatnych świadczeń przedszkoli (a także wysokości opłat w stosunku do każdego z takich świadczeń dodatkowych), to czytelność usług opiekuńczo wychowawczych i odpowiadający im cennik, co ma niebagatelne znaczenie dla rodziców (opiekunów) dziecka przy wyborze poszczególnych świadczeń dodatkowych (odpłatnych) odpowiadających jego potrzebom oraz ich możliwościom zarobkowym i majątkowym. Gmina powinna więc szczegółowo wykazać, za jakiego rodzaju świadczenia opłata jest żądana oraz co składa się na opłacane świadczenie.

W ocenie organu nadzoru zakres niezgodności przedmiotowej uchwały z przepisami prawa powinien skutkować stwierdzeniem jej nieważności w całości, stąd orzeczono jak w sentencji.

Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone z powodu naruszenia prawa w terminie 30 dni od jego doręczenia do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego. Skargę składa się w dwóch egzemplarzach.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Piotr Florek

658

Sygn. akt II SA/Po 601/07

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 17 lipca 2008 r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w składzie następującym:

Przewodniczący - Sędzia NSA - Aleksandra Łaskarzewska (spr.)

Sędziowie - Sędzia WSA - Edyta Podrazik

- Sędzia WSA - Barbara Drzazga

Protokolant - st.sekr.sąd. - Mariola Kaczmarek

po rozpoznaniu w Poznaniu na rozprawie w dniu 26 czerwca 2008 r. sprawy ze skargi „FUTURE” Fabryka Mebli Sp. z o.o. z siedzibą w Zaniemyślu na uchwałę Rady Gminy Zaniemyśl z dnia 23 czerwca 2003 r. Nr VII/64/2003 w przedmiocie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;

I. stwierdza nieważność § 16 uchwały Nr VII/64/2003 Rady Gminy Zaniemyśl z dnia 23 czerwca 2003 r.

II. zasądza od Rady Gminy Zaniemyśl na rzecz skarżącej Spółki kwotę 557 zł (pięćset pięćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania,

III. określa, że zaskarżona uchwała nie może być wykonana w zakresie § 16.

(-) E. Podrazik

(-) A. Łaskarzewska

(-) B. Drzazga

UZASADNIENIE

Uchwałą z dnia 23 czerwca 2003 r. nr VII/64/2003 (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 156, poz. 2939) w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu usług położonego przy ul. Leśnej w Zaniemyślu Rada Gminy Zaniemyśl na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 i art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.) oraz art. 10 ust. 3 i art. 26 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz.U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139 ze zm.) uchwaliła miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wyżej wymienionego terenu. W § 9 ust. -1 pkt 4 tej Uchwały przeznaczenie terenu oznaczonego na rysunku planu symbolem Ls/Kx ustalono jako teren leśny z ogólnodostępnym przejściem wzdłuż linii brzegowej jeziora. Zaś w § 16 Uchwały ustalono wydzielenie ogólnodostępnego pasa terenu o szerokości min. 10 m od strony Jeziora Raczyńskiego, oznaczonego na rysunku planu symbolem Ls/Kx.

Pismem z dnia 7 września 2007 r., które wpłynęło do organu w dniu 10 września 2007 r., „FUTURE” Fabryka Mebli sp. z o.o. z siedzibą w Łeknie poprzez swojego pełnomocnika wezwała Radę Gminy Zaniemyśl do usunięcia naruszenia prawa polegają-